



Vězeňská služba České republiky
Generální ředitelství Praha

Soudní č. 1672/1a, pošt. příhrádka 3, 140 67 Praha 4, tel.: 244 024 111, fax: 244 024 809, ISDS: b86abcb

Č. j.: VS-100159-2/ČJ-2018-800040-INFZ

V Praze dne 2. listopadu 2018

Počet výtisků: 2

Výtisk č.: 1

Počet listů: 3 (oboustranně)

žadatel

Doporučeně

SDĚLENÍ

k žádosti o poskytnutí informací

Dne 15. října 2018 byla Vězeňské službě České republiky, organizační jednotka Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky jako subjektu ve smyslu ustanovení § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, povinnému poskytovat informace týkající se jeho působnosti („povinný subjekt“), doručena a s čj. VS-100159-1/ČJ-2018-800040-INFZ zaevidována žádost o poskytnutí informace podaná podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů („zákon o svobodném přístupu k informacím“). Písemnou žádost o informace podala fyzická osoba, účastník řízení [REDAKCE], nar. [REDAKCE], doručovací adresa Věznice Horní Slavkov, P. O. BOX 50, 357 31 Horní Slavkov („žadatel“).

Žadatel se činěným podáním domáhal poskytnutí informací úzce souvisejících s podmínkami jím vykonávaného trestu odnětí svobody.

I.

Na úvod řízení vedeného dle ustanovení § 14 a za užití ustanovení § 20 zákona o svobodném přístupu k informacím ředitel odboru správního Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky, správní orgán prvního stupně věcně příslušný k řízení o podaných žádostech o poskytnutí informace, konstatuje, že právo na informace je ústavně zakotveno v čl. 17 Listiny základních práv a svobod („Listina“).

Bližší úpravu „práva na informace“ provádí zákon č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů, kdy upravuje jak základní podmínky, za nichž mají být informace poskytovány, tak také podmínky přístupu k nim. To značí, že podústavním způsobem zajišťuje právo veřejnosti na informace, jež mají k dispozici státní orgány, územní samosprávné celky a jejich orgány a veřejné instituce, jakož i jiné subjekty, vyjmenované v ustanovení § 2 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím, které rozhodují o právech a povinnostech občanů a právnických osob.

Shodně platí, že právo vyhledávat a šířit informace lze omezit zákonem, půjde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná k ochraně práv a svobod druhých, bezpečnosti státu, veřejnou bezpečnost, ochranu veřejného zdraví nebo mravnosti.

Rovněž Úmluva o ochraně lidských práv a základních svobod v čl. 10 stanoví, že každý má právo na svobodu projevu. Právo zahrnuje svobodu zastávat názory a přijímat a rozšiřovat informace nebo myšlenky bez zasahování státních orgánů a bez ohledu na hranice. Výkon těchto svobod, protože zahrnuje i povinnosti i odpovědnost, nicméně může podléhat takovým formalitám, podmínkám, omezením nebo sankcím, které stanoví zákon a které jsou nezbytné v demokratické společnosti v zájmu národní bezpečnosti, územní celistvosti nebo veřejné bezpečnosti, předcházení nepokojům a zločinnosti, ochrany zdraví nebo morálky, ochrany pověsti nebo práv jiných, dále zabránění úniku důvěrných informací nebo zachování autority a nestrannosti soudní moci.

Předestřené se patří uzavřít, že smyslem a účelem práva na informace (dle čl. 17 Listiny základních práv a svobody) je především veřejná kontrola výkonu státní moci. Současně však *„právo na informace nelze chápat jako neomezené právo člověka na uspokojení osobní zvědavosti či zvědavosti“* (Ústavní soud ze dne 18. prosince 2002, sp. zn. III. ÚS 156/02).

Nelze ani opominout, že jistá omezení jsou dána např. kogentní právní úpravou provedenou zákonodárcem v ustanovení § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Cit.: *„Povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.“*

II.

Ředitel odboru správního Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky, příslušný správní orgán prvního stupně k řízení o žádostech o poskytnutí informace, i uvádí, že žadatel dostal požadavkům stanoveným v § 14 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím. Tudíž neshledal důvody pro uplatnění postupu ve smyslu § 14 odst. 5 zákona o svobodném přístupu k informacím, neb učiněné podání mělo *„náležitosti žádosti o poskytnutí informace jmenované v § 14 odst. 2 zákona o svobodném přístupu k informacím; ze žádosti je zřejmé, kterému povinnému subjektu je určena, a žadatel se jejím prostřednictvím domáhá poskytnutí informace ve smyslu tohoto zákona“*.

Na základě posouzení obsahu žádosti, seznání a posouzení skutkového a právního stavu v oblasti svobodného přístupu k informacím, ředitel odboru správního Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky neshledal zásadní důvody pro neposkytnutí požadovaných údajů žadateli. Proto se informace poskytuje:

K bodu 1

Žadatel se domáhá sdělení informace k záležitosti, *„zda, jako osoba ve výkonu trestu odnětí svobody smí mít pro své potřeby u sebe holicí strojek k nabíjení anebo k připojení na el. síť, jestliže je ve výkonu trestu odnětí svobody v ostraze s nižším stupněm zabezpečení?“*.

Orgán prvního stupně k řízení o žádostech o poskytnutí informace, k dotazu uvádí, že předmětnou problematiku jednoznačně upravuje § 4 vyhlášky č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů („řád výkonu trestu“). Ustanovení § 4 odst. 2 řádu výkonu trestu odnětí svobody stanoví: *„Odsouzený si může u sebe ponechat písemnosti související s trestním řízením, které bylo nebo je proti*

němu vedeno, a další úřední písemnosti; v množství přiměřeném možnostem jejich uložení v poskytnuté skříňce fotografie, dopisy, právní předpisy, vlastní knihy, časopisy a noviny. Odsouzený může mít u sebe též kapesní nebo náramkové hodinky, které neobsahují komunikační nebo záznamové zařízení, psací potřeby, věci potřebné k vedení běžné korespondence, snubní prsten, ruční mlýnek na kávu, elektrický holicí strojek, hrneček na nápoje a základní hygienické potřeby.“.

K bodu 2

K žádosti o informaci předloženou povinnému subjektu Vězeňská služba České republiky, organizační jednotka Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky v bodě 2. Ve znění: „*Smí být zařazen odsouzený s 1 PSVD mezi odsouzenými s 3 PSVD, na oddíl i na ložnici v ostraze?*“, příslušný správní orgán prvního stupně ponejprve sděluje, že zvažoval mezi neposkytnutím informace z důvodu právní úpravy provedené v ustanovení § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím. Ustanovení § 2 odst. 4 zní: „*Povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací.“.*

Ředitel odboru správního Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky, příslušný správní orgán prvního stupně i blíže osvětluje účel tohoto ustanovení. Zdůrazňuje, co vyplývá z textu Důvodové zprávy k přijaté novele zákona o svobodném přístupu k informacím: „*Režim zákona o svobodném přístupu k informacím nestanovuje povinnost nové informace vytvářet nebo vyjadřovat názory povinného subjektu kurčité problematice, přičemž ustanovení nemá sloužit k nepřiměřenému zužování práva na informace, ale má toliko zamezit žádostem o informace mimo sféru zákona za situace, kdy zvláště časté jsou v této souvislosti žádosti o právní analýzy, hodnocení nebo zpracování smluv a podání.“.*

Akcentuje se tedy, že k vypracovávání budoucích náhledů, názorů nemůže být na základě své informační povinnosti nijaký povinný subjekt nucen, jelikož taková právní úprava by byla proti původnímu smyslu institutu práva na informace; právo zahrnuje pouze poskytování informací, nikoliv jejich výklad či zhodnocování ze strany povinných subjektů.

Vězeňská služba České republiky (Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky) nicméně po důkladném posouzení věci, nepřivolila k rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 26. října 2010, č. j. As 28/2010-86, podle něhož „*účelem výluky dotazů na názor povinného subjektu z působnosti zákona o svobodném přístupu k informacím je zabránit tomu, aby se jednotlivci obraceli na povinné subjekty se žádostmi o právní rady, posouzení či hodnocení postupů a záměrů apod.“.* Tudíž se informace poskytuje v souladu se zásadou vstřícnosti a jednání ve veřejném zájmu, jak je stanoví správní řád.

Je v této souvislosti konstatováno, že zákon č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, v žádném ze svých ustanovení *expressis verbis* takovou možnost nezakazuje. Obdobně ji nezakazuje ni prováděcí právní předpis: vyhláška č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody, ve znění pozdějších předpisů („řád výkonu trestu“).

K bodu 3

K otázce, „*jestlipak odsouzený může vykonávat trest odnětí svobody ve věznicí, proti níž vede v postavení žalobce občanskoprávní spory a tzv. spoluodsouzení jsou v postavení svědků žalobce?*“, Vězeňská služba České republiky (Generální ředitelství Vězeňské služby České

republiky) konstatuje, že taková situace je možná. Tedy nelze ji mít za nepřipustnou a právně vyloučenou.

K bodu 4

Ohledně požadavku žadatele na informace k záležitosti „*práva výkonu trestu odnětí svobody, co nejbližše místu bydliště*“, se uvádí, že takové právo odsouzeného není výslovně založeno.

I lze doplnit, že výkon trestu odnětí svobody a vykonávaný v zařízení Vězeňské služby České republiky (věznice) na základě pravomocného rozsudku nelze jakkoliv zaměňovat s trestem „domácího vězení“, který ve smyslu ustanovení § 60 zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, spočívá v povinnosti odsouzeného zdržovat se v určeném obydlí ve dnech pracovního klidu a pracovního volna po celý den a v ostatních dnech v době od 20.00 hodin do 05.00 hodin, nebrání-li tomu důležité důvody, zejména výkon zaměstnání nebo povolání nebo poskytnutí zdravotní péče ve zdravotnickém zařízení v důsledku jeho onemocnění.

K bodu 5

Obsah poskytnuté informace (*“držení radiopřijímače“*) musí být v aplikační praxi nerozporný s právní úpravou provedenou Ministerstvem spravedlnosti ve vyhlášce č. 345/1999 Sb., kterou se vydává řád výkonu trestu odnětí svobody. To značí, musí být konformní s právní úpravou v ustanovení § 4 odst. 3: *„(3) Vlastní přenosný radiopřijímač napájený z vlastního zdroje, pro který je v přijímači prostor a je jeho součástí, se odsouzenému umožní používat po provedení kontroly technických parametrů ke zjištění, zda nebylo instalováno nežádoucí zařízení. Provedení kontroly zajistí na náklady odsouzeného správa věznice. V případě porušení pečeti dokumentující neporušenost radiopřijímače nesmí odsouzený radiopřijímač užívat, dokud na své náklady neumožní věznici zajistit kontrolu. Odsouzenému se neumožní používání přehledových radiopřijímačů, skenerů a transponderů signálu do pásma FM.“*.

K bodu 6

Príslušný správní orgán prvního stupně opětovně konstatuje, že podle § 2 odst. 4 zákona o svobodném přístupu k informacím *„povinnost poskytovat informace se netýká dotazů na názory, budoucí rozhodnutí a vytváření nových informací“*. To znamená, že *„režim zákona o svobodném přístupu k informacím nestanovuje povinnost nové informace vytvářet nebo vyjadřovat názory povinného subjektu k určité problematice, přičemž ustanovení nemá sloužit k nepřiměřenému zužování práva na informace, ale má toliko zamezit žádostem o informace mimo sféru zákona za situace, kdy zvláště časté jsou v této souvislosti žádosti o právní analýzy, hodnocení nebo zpracování smluv a podání“*.

A jelikož k vypracovávání náhledů, názorů nemůže být na základě své informační povinnosti nijaký povinný subjekt nucen, jelikož taková právní úprava by byla proti původnímu smyslu institutu práva na informace, ředitel odboru správního Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky, proto toliko stručně a výstižně žadateli sděluje, že postavení osoby podezřelé, obviněné nebo obžalované upravuje zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád.

K bodu 7

Ohledně dotazu *„ke korespondenci odsouzeného a kontrole korespondence“* Vězeňská služba České republiky (Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky) uvádí, že žadatelem vymáhaná informace je předmětem právní úpravy v ustanovení § 17 zákona č. 169/1999 Sb., o výkonu trestu odnětí svobody a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění

pozdějších předpisů. Z ustanovení § 17 zákona o výkonu trestu plyne:

„Odsouzený má právo přijímat a na svůj náklad odesílat písemná sdělení bez omezení, pokud zákon nestanoví jinak. Vězeňská služba je oprávněna provádět kontrolu korespondence uvedené v odstavci 1; přitom je oprávněna seznámit se s obsahem zasílaných písemností. Pokud obsah korespondence zakládá podezření, že je připravován nebo páčán trestný čin, Vězeňská služba korespondenci zadrží a předá ji orgánu činnému v trestním řízení.

(3) Kontrola korespondence mezi odsouzeným a jeho obhájcem, mezi odsouzeným a advokátem, který odsouzeného zastupuje v jiné věci, mezi odsouzeným a státními orgány České republiky nebo diplomatickou misí anebo konzulárním úřadem cizího státu, anebo mezi odsouzeným a mezinárodní organizací, která podle mezinárodní úmluvy, již je Česká republika vázána, je příslušná k projednávání podnětů týkajících se ochrany lidských práv, je nepřipustná. Tato korespondence se adresátu odesílá a odsouzenému doručuje neprodleně.“

K bodu 8

K požadavku na informace týkající se „*Stravování vězňů s jinými stravovacími návyky*“ povinný subjekt Vězeňská služba České republiky (Generální ředitelství Vězeňské služby České republiky) žadateli sděluje, že osobám s jinými stravovacími návyky nebo osobám, které odmítají akceptovat běžné stravovací zvyklosti, může být poskytnuta strava, která není v rozporu s jejich vírou (založením, přesvědčením), na základě písemné žádosti těchto osob podané řediteli věznice a jen v případě, umožňují-li to podmínky věznice.

Dále se v této věci žadatel odkazuje např. na „*Stanovisko veřejné ochránkyně práv*“, veřejně dostupné na <http://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5312> anebo na stať „*Judikatura Evropského soudu pro lidská práva v oblasti vězeňství (Petr Konůpka, Kancelář vládního zmocněnce pro zastupování České republiky před Evropským soudem pro lidská práva)*“.

K bodu 9

Ohledně požadavku na informace ve vztahu k „výkonu ochranného léčení“ věcně příslušný správní orgán prvního stupně, předesílá, že vyčerpávající informaci v tomto směru podává právní úprava v ustanovení § 57 zákona o výkonu trestu odnětí svobody.

Z této právní úpravy a komentáře k ní se v souvislosti s žádostí o informace vyjímá: Ochranné léčení je jedním z druhů ochranných opatření, která lze uložit pachatelům trestných činů nebo činů jinak trestných podle trestního zákoníku. Zákonné předpoklady pro uložení ochranného léčení jsou obsaženy v ustanovení § 99 trestního zákoníku. Ve smyslu tohoto ustanovení je určeno čtyřem kategoriím osob:

- a) nepřičetným, které spáchaly čin jinak trestný;
- b) zmenšeně přičetným, které spáchaly trestný čin,
- c) které spáchaly trestný čin ve stavu vyvolaném duševní poruchou,
- d) které zneužívají návykové látky a spáchaly trestný čin pod jejich vlivem nebo v souvislosti s jejich zneužíváním.

Ochranné léčení může být uloženo samostatně, vedle trestu nebo při upuštění od potrestání. Ochranné léčení se vykonává buď ústavní, anebo ambulantní formou. O formě výkonu ochranného léčení v konkrétním případě rozhoduje soud podle povahy nemoci a léčebných možností (srov. § 99 odst. 4 věta první trestního zákoníku).

Ochranné léčení lze tedy uložit i vedle nepodmíněného trestu odnětí svobody. Z hlediska naplnění účelu ochranného léčení je žádoucí, aby bylo s výkonem započato co nejdříve. Takovému požadavku odpovídá i právní úprava obsažená v trestním zákoníku, která preferuje souběžný výkon ochranného léčení ve věznici v rámci výkonu trestu odnětí svobody (Cit.: „*vykonává se zpravidla po nástupu výkonu trestu odnětí svobody ve věznici.*“).

Pokud tedy bylo uloženo ochranné léčení vedle nepodmíněného trestu odnětí svobody a ve věznici jsou k výkonu takového léčení dány podmínky, může předseda senátu nařídit, aby ochranné léčení bylo vykonáváno během výkonu trestu odnětí svobody (§ 351 odst. 1 trestního řádu). Nařízení výkonu ochranného léčení spolu s přílohami se zašle místo do zdravotnického zařízení přímo do věznice. Současně se této věznici oznámí, do kterého zdravotnického zařízení má být po propuštění z výkonu trestu odnětí svobody odsouzený dodán, pokud bude třeba v léčení pokračovat i po výkonu trestu. Za tímto účelem se věznici zašlou i dva opisy nařízení výkonu ochranného ústavního léčení.

Předpokladem pro výkon ochranného léčení v ústavní formě během výkonu trestu odnětí svobody je dostačující kapacita věznice, co umožní výkon takového léčení. Ochranné léčení v ústavní formě se vykonává ve specializovaných odděleních věznic zřízených generálním ředitelem Vězeňské služby České republiky. Jejich kapacita není neomezená, může proto nastat situace, že výkon ochranného léčení nebude moci být ve věznici realizován, popřípadě s jeho výkonem lze započít později v průběhu výkonu trestu poté, co se kapacita v příslušném oddělení uvolní.

Jaroslav Bauer
ředitel odboru správního
Generálního ředitelství Vězeňské služby České republiky
v z. Lucie Mäsiarová

Za správnost: JUDr. Miroslav Bělecký